

Sygn. akt V GC 392/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 września 2013 r.

Sąd Rejonowy w Dzierżoniowie Wydział V Gospodarczy w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR J. Dams

Protokolant: S. Poborczyk

po rozpoznaniu w dniu 28 sierpnia 2013 r. w Dzierżoniowie na rozprawie sprawy

z powództwa :

A. G.

przeciwko:

M. K.

o zapłatę 10.585,52 zł

I. zasądza od pozwanej na rzecz powódki kwotę 4.466 zł (cztery tysiące czterysta sześćdziesiąt sześć groszy) wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia 28 kwietnia 2012 r. do dnia zapłaty

II. oddała powództwo w pozostałym zakresie

III. zasądza od powódki na rzecz pozwanej kwotę 176,08 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania

Sygnatura akt V GC 392/13

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 29 stycznia 2013r. (sprostowanym w piśmie z 25 lutego 2013r.) A. G., prowadząca (...) Krajowy i (...) z/s w P., domagała się od M. K., właścicielki „MK (...) – Logistyka – (...)” M. K. z/s w J., zapłaty kwoty 10 585,52 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od kwoty 1 925,22 zł od dnia 14 kwietnia 2012r., od kwoty 4 194,30 zł od dnia 7 kwietnia 2012r. i od kwoty 4 466 zł od dnia 28 kwietnia 2012r. do dnia zapłaty oraz kosztami procesu. Uzasadniając roszczenie powódka wskazała, że w ramach prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej wykonała na zlecenie pozwanej usługi transportowe. Z tego tytułu wystawiła na rzecz pozwanej fakturę VAT nr (...) na kwotę 4 132,80 zł, obejmującą zlecenia pozwanej nr (...), (...), (...) i (...); następnie drugą fakturę VAT nr (...) na kwotę 4 194,30 zł, obejmującą zlecenia pozwanej nr (...), (...), (...), (...), 0270, (...), (...), (...) i (...); ostatecznie trzecią fakturę VAT nr (...) na kwotę 4 466 zł, obejmującą zlecenia pozwanej nr (...), (...), (...), (...) i (...). Pomimo upływu terminu płatności faktur, pozwana nie uregulowała wynikających z nich zobowiązań. Wezwanie do zapłaty w tym zakresie także pozostało bezskuteczne.

W stosunku do tak określonego roszczenia tut. Sąd w dniu 4 marca 2013r. wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, V GNc 195/13.

W złożonym w dniu 26 marca 2013r. sprzeciwie od nakazu zapłaty pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powódki kosztów procesu. Zarzuciła, że wszelkie należności powódki względem pozwanej z tytułu wykonanych usług transportowych zostały rozliczone poprzez potrącenie wzajemnych wierzytelności. Pozwana

podniosła, że w dniu 14 marca 2011r. otrzymała zlecenie transportowe od (...) Logistyka sp. z o.o., które podzleciła powódce jako zlecenie spedycyjne nr (...). Powódka nie wykonała przewozu zgodnie z wytycznymi z tego zlecenia, skutkiem czego przedmiot transportu dotarł na miejsce przeznaczenia z jednodniowym opóźnieniem. Spółka (...) została z tego tytułu obciążona przez swojego klienta ((...) sp. z o.o. w G.) odszkodowaniem w kwocie 10 585,52 zł, po czym równowartością tego odszkodowania obciążyła pozwaną (faktura VAT nr (...) z dnia 8 lipca 2011r. wraz z korektą nr (...)). Pozwana uregulowała obciążenie wynikające z nieterminowej dostawy. Następnie pozwana zwróciła się do powódki o pokrycie kosztów tej reklamacji i wystawiła z tego tytułu fakturę VAT nr (...). Powódka nadal wykonywała usługi na zlecenie pozwanej. Wobec braku zapłaty, pismem z dnia 11 lipca 2012r. (skorygowanym w dniu 17 kwietnia 2012r.) pozwana oświadczyła powódce o potrąceniu wzajemnych wierzytelności - wynikających z faktury pozwanej nr (...) i z faktur powódki nr 9a/2012, (...) i (...), po czym zapłaciła różnicę w kwocie 2207,58 zł.

W odpowiedzi na sprzeciw powódka podniosła, że pozwana nie zachowała wymogów wynikających z Konwencji o umowie międzynarodowego transportu drogowego towarów (CMR), tj. nie dokonała pisemnego zastrzeżenia opóźnienia dostawy w 21-dniowym terminie. Nadto zdaniem powódki pozwana nie dochowała wymogu polegającego na uprzednim uzyskaniu tytułu wykonawczego obejmującego roszczenie odszkodowawcze przeciwko powódce. Wreszcie zarzuciła zawyżenie wysokości odszkodowania, które zgodnie z Konwencją CMR nie może przekraczać wysokości frachtu, jak i przedawnienie roszczenia.

Na rozprawie w dniu 15 lipca 2013r. pozwana podniosła zarzut braku legitymacji powódki w sprawie o zapłatę należności z faktur Vat nr (...), a to wobec cesji dokonanej przez nią na rzecz (...) spółki jawnej z/s w K..

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Strony, tj. A. G., prowadząca (...) Krajowy i (...) z/s w P., oraz M. K., właścicielka „MK (...) – Logistyka – (...)” M. K. z/s w J., prowadziły wzajemną współpracę w zakresie transportu drogowego towarów.

(Dowód: - zeznania świadka S. P., k.76v.;

- zeznania świadka B. G., k.76v.-77)

W dniu 15 czerwca 2011r. pozwana otrzymała od (...) Logistyka sp. z o.o. w G. zlecenie transportowe nr (...) dotyczące przewozu na trasie A. sur N. Francja - G. Polska. Termin dostarczenia towaru określono na dzień 16 czerwca 2011r. do godziny 20-stej.

Przewóz ten pozwana podzleciła powódce zleceniem spedycyjnym nr (...), w którym wysokość frachtu określiła na kwotę 500 euro + VAT. Powódka nie wykonała tego przewozu, gdyż po podjęciu ładunku nastąpiła awaria jej pojazdu.

Z uwagi na zaistniałą sytuację pozwana podzleciła przewóz innemu podmiotowi i ostatecznie usługa została wykonana z 1-dniowym opóźnieniem.

(Dowód: - zlecenie transportowe od spółki (...), k. 38 akt,

- zlecenie spedycyjne nr (...), k. 39-40 akt;

- zeznania świadka B. G., k.77;

- zeznania świadka S. P., k.76v.)

W związku z nieterminowym wykonaniem przewozu pismem z dnia 6 lipca 2011r. spółka (...) została obciążona przez (...) sp. z o.o. w G. kosztami naprawienia szkody wywołanej opóźnieniem w dostawie komponentu do produkcji, obejmującymi koszty dodatkowej produkcji na jednej zmianie w dniu wolnym od pracy (2 711,46 zł) oraz koszty specjalnego transportu opóźnionych wyrobów (1 600 EUR).

W konsekwencji (...) Logistyka sp. z o.o. – która już 17 czerwca 2011r. dokonała pisemnego zastrzeżenia opóźnienia - obciążyła pozwaną odszkodowaniem w kwocie 11 209,46 zł brutto. Kwota ta następnie została pomniejszona - wobec błędnie naliczonego podatku VAT - o kwotę 623,57 zł. Tym samym kwota, którą faktycznie zafakturowano, wyniosła 10 585,89 zł brutto.

Odpowiednio pozwana wystawiła powódce dopiero w dniu 11 kwietnia 2012r. fakturę VAT nr (...) na kwotę 10 585,52 zł brutto tytułem odszkodowania za opóźnienie w przewozie towaru.

(Dowód: - pismo klienta (...), k. 43 akt,

- pismo (...) do pozwanej, k. 44 akt,

- faktura VAT nr (...), k. 41 akt,

- faktura VAT korekta nr (...), k. 42 akt,

- faktura VAT nr (...), k. 54 akt)

W okresie lutego 2012r. pozwana zleciła powódce 18 przewozów towarów na podstawie zleceń spedycyjnych o numerach (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), 0270, (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...) i (...). Powódka przewozy wykonała i na tej podstawie wystawiła:

- fakturę VAT nr (...) z dnia 6 lutego 2012r. na kwotę 4 132,80 zł,

- fakturę VAT nr (...) z dnia 13 lutego 2012r. na kwotę 4 194,30 zł i

- fakturę VAT nr (...) z dnia 27 lutego 2012r. na kwotę 4 466 zł.

(Dowód: - zlecenie spedycyjne nr (...), k. 9-10 akt,

- zlecenie spedycyjne nr (...), k. 11-12 akt,

- zlecenie spedycyjne nr (...), k. 13-14 akt,

- zlecenie spedycyjne nr (...), k. 15-16 akt,

- zlecenie spedycyjne nr (...), k. 17-18 akt,

- faktura VAT nr (...), k. 21 akt,

- faktura VAT nr (...), k. 19 akt,

- faktura VAT nr (...), k. 20 akt)

W dniu 24 lutego 2012r. powódka zawarła umowę faktoringową z (...) sp. j. w K.. W skład wierzytelności przenoszonych tą umową wchodziły należności powódki względem pozwanej wynikające z faktur VAT nr (...). Strony umowy faktoringowej postanowiły, iż w przypadku dłuższego niż 7 dni uchybienia terminom zapłaty faktur przez dłużnika (pozwaną) na rzecz faktora, powódka przystąpi do długu jako współdłużnik solidarny. W sytuacji takiej faktor będzie mógł skompensować swoje wierzytelności z umowy z 24 lutego 2012r. z wierzytelnościami powódki względem faktora z innych umów. Pomimo takiej kompensaty cesja pozostaje ważna i legitymacja procesowa przeciwko dłużnikowi przysługuje faktorowi, który po ewentualnej egzekucji przekaze powódce uzyskane od dłużnika świadczenia.

Pismem z dnia 27 lutego 2012r. cesjonariusz zawiadomił pozwaną o nabyciu wierzytelności powódki wynikających z faktur VAT nr (...).

(Dowód: - umowa factoringowa nr (...), k. 85-87 akt,

-pismo cesjonariusza ,k. 73-74 akt)

Pismem z dnia 17 kwietnia 2012r. pozwana oświadczyła powódce o dokonaniu kompensaty wzajemnych wierzytelności wynikających z wystawionych przez powódkę faktur VAT nr (...) oraz wystawionej przez pozwaną faktury VAT nr (...). W wyniku tej kompensaty do zapłaty na rzecz powódki miała pozostać kwota 2 207,58 zł, która została uregulowana przez pozwaną.

(Dowód: -oświadczenie o potrąceniu, k. 46 akt,

-pismo pozwanej z dnia 01.06.2012r., k. 48 akt)

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie jedynie w zakresie należności z faktury Vat nr (...) w kwocie 4 466 zł oraz liczonych od niej odsetek ustawowych od dnia 28 kwietnia 2012r. do dnia zapłaty.

Bezspornym w sprawie był fakt prowadzenia przez strony współpracy gospodarczej w przedmiocie transportu drogowego towarów, w ramach której powódka wykonała na zlecenie pozwanej usługi transportowe, stanowiące podstawę wystawienia faktur VAT nr (...). Pozwana tych faktur co do zasady i wysokości nie kwestionowała.

Spornym okazało się, czy nastąpiło umorzenie dochodzonych wierzytelności powódki wskutek potrącenia, a to wobec sporu co do istnienia odpowiedzialności odszkodowawczej powódki za szkodę poniesioną przez pozwaną, a wywołaną opóźnieniem w wykonaniu przewozu ze zlecenia spedycyjnego nr (...). W szczególności sporna była zasada odpowiedzialności, wysokość odszkodowania, okoliczność związana z zachowaniem wymogów formalnych wynikających z Konwencji CMR, jak i kwestia przedawnienia. Spór dotyczył również istnienia legitymacji czynnej powódki do dochodzenia należności z faktur Vat nr (...), a to wobec cesji tych wierzytelności na rzecz (...) spółki jawnej.

Analizując zgromadzony w sprawie materiał dowodowy Sąd doszedł do przekonania, że w świetle postanowień umowy faktoringowej z dnia 24 lutego 2012r. roszczenie powódki o zapłatę należności z faktur VAT nr (...), oparte na łączącej strony procesie umowie przewozu, pozbawione było właściwej podstawy prawnej, a inna podstawa nie została udowodniona. Zasadne było natomiast roszczenie wynikające z faktury VAT nr (...), gdyż Sąd nie uwzględnił w sprawie skutków oświadczonego przez pozwaną potrącenia.

Jak zarzuciła pozwana na rozprawie w dniu 15 lipca 2013r., powódka dokonała cesji wierzytelności przysługujących jej względem pozwanej, a wynikających z faktur VAT nr (...) - na rzecz (...) spółki jawnej z/s w K.. Zatem podniesiony zarzut dotyczył braku legitymacji procesowej powódki w tym zakresie. Sąd poddał ten zarzut analizie z uwagi na jego wagę i szczególny charakter oraz okoliczność, że prekluzji z art.207 § 6 k.p.c. podlegają jedynie twierdzenia i dowody. Sąd ustalił na podstawie ujawnionej umowy faktoringowej z dnia 24 lutego 2012r., że powódka najpierw dokonała na rzecz faktora cesji swoich wierzytelności względem pozwanej z faktur Vat nr (...), a następnie przystąpiła do długu w ich zakresie wobec Syndykatu jako dłużnik solidarny wspólny z pozwaną. (...) nabył wówczas uprawnienie m.in. do kompensaty nabytej wierzytelności względem pozwanej z wierzytelnościami powódki względem faktora z innych umów. Nawet w przypadku takiej kompensaty umowa cesji zachowywała jednak ważność, a faktor zachowywał legitymację do występowania z pozwem o zapłatę przeciwko pozwanej, jak również do prowadzenia przeciwko niej egzekucji, niemniej uzyskane w ten sposób świadczenia zobowiązany był zwrócić powódce.

Przedstawiona treść umowy faktoringowej dała podstawę do oceny, że roszczenie powódki przeciwko pozwanej, dotyczące należności z faktur Vat nr (...), nie może znajdować podstawy w łączącej strony umowie przewozu – gdyż uprawnionym z tytułu frachtu pozostaje wyłącznie (...) spółka jawna. Natomiast roszczenie powódki względem pozwanej może mieć charakter jedynie regresowy, przy czym dla ustalenia jego istnienia konieczne byłoby ustalenie, iż powódka faktycznie spłaciła za pozwaną dług, do którego przystąpiła względem faktora. Powódka jednak zdaniem

Sądu nie zaferowała takiego dowodu w wymaganym terminie (art.207 § 6 k.p.c.). W szczególności powódka wszczynając proces miała świadomość zbycia wierzytelności z faktur Vat nr (...) na podstawie umowy faktoringowej, lecz okoliczność tę zataiła. Tym samym wskazała nieprawidłową podstawę faktyczną i prawną dla swoich roszczeń – podstawę tę mógł stanowić bowiem co najwyżej art. 405 k.c., skoro powódka nie dysponowała pisemną zgodą pozwanej na wstąpienie w prawa wierzyciela (art.518 § 1 pkt 3 k.c.). Przede wszystkim jednak powódka nie udowodniła, aby faktycznie spłaciła dług pozwanej względem Syndykatu, a zatem, że pozwana wzbogaciła się jej kosztem bez podstawy prawnej. Sąd na rozprawie w dniu 15 lipca 2013r. udzielił powódce 14-dniowego terminu do przedstawienia wszelkich twierdzeń i dowodów na potwierdzenie jej legitymacji w sprawie, a ta najpierw wniosła o przedłużenie określonego terminu, a następnie pismem z dnia 9 sierpnia 2012r. zażądała zwrócenia się przez Sąd do faktora o przedstawienie dokumentacji rozliczeniowej na okoliczność spłaty wierzyciela. Sąd oddalił ten wniosek na rozprawie w dniu 28 sierpnia 2013r. oceniając, iż winą powódki jest, że nie pozyskała tych dowodów przygotowując się do procesu, a uwzględnienie jej wniosku na obecnym etapie postępowania spowoduje zwłokę w rozpoznaniu sprawy. Sąd powództwo w zakresie roszczenia powódki opartego na fakturach VAT nr (...), tj. o zapłatę frachtu z łączącej strony umowy przewozu, podlegało oddaleniu.

W pozostałym zakresie, tj. co do faktury nr (...) rozważyć należało skuteczność zarzutu umorzenia wskutek potrącenia. Pozwana oświadczyła bowiem powódce w kwietniu 2012r. o potrąceniu wzajemnych wierzytelności, przy czym wierzytelność wzajemna pozwanej odpowiadała odszkodowaniu za szkodę poniesioną wobec nienależytego wykonania przez powódkę zlecenia transportowego nr (...). Łącząca strony sporna umowa przewozu niewątpliwie miała charakter międzynarodowy w rozumieniu Konwencji o umowie międzynarodowego przewozu drogowego towarów (CMR) z dnia 19 maja 1956r. (Dz.U. 1962, nr 49, poz. 238). Zgodnie z art. 30 pkt 3 Konwencji opóźnienie dostawy może stanowić podstawę do odszkodowania tylko wówczas, gdy zastrzeżenie zostało skierowane na piśmie w terminie 21 dni od dnia pozostawienia towaru w dyspozycji odbiorcy. Pozwana nie przedstawiła dowodu w postaci stosownego pisemnego zastrzeżenia, które powódka powinna była otrzymać we wskazanym 21-dniowym terminie. Zeznania świadków, co do zachowania tego terminu przez pozwaną pozostały sprzeczne /zeznania świadków S. P. i B. G. na k. 76-77 akt/, a brakowało dowodu z dokumentu. Wprawdzie pozwana otrzymała takie pisemne zastrzeżenie od swojego kontrahenta (...) Logistyka sp. z o.o., a ten wcześniej od (...) sp. z o.o., to jednak sama zaniedbała powiadomienia przewoźnika w wymaganej formie – pierwszy dokument w tym zakresie wygenerowała dopiero 11 kwietnia 2012r. (faktura VAT nr (...)). Zatem, wobec nie udowodnienia okoliczności wskazanej w art. 30 pkt 3 Konwencji CMR, nie było podstaw do ustalenia, że oświadczona przez pozwaną kompensata wywołała skutek prawny w postaci umorzenia wierzytelności powódki z faktury Vat nr (...).

Na marginesie należy dodać, że tego rodzaju odszkodowanie mogłoby przysługiwać pozwanej co najwyżej do wysokości przewoźnego, czyli w tym przypadku do równowartości kwoty 500 euro, nie zaś żądanej kwoty 10 585,52 zł.

Odnosząc się jeszcze do podniesionego przez powódkę zarzutu przedawnienia roszczeń odszkodowawczych pozwanej należy wskazać, że roczny termin przedawnienia, który biegnie od dnia wydania towaru, ma zastosowanie w stosunkach między przewoźnikiem a odbiorcą towaru. Natomiast w stosunkach między przewoźnikami zastosowanie znajdzie art. 39 ust 4 Konwencji CMR (por. wyrok SN z 26.03.1985r., I CR 304/84), zgodnie z którym bieg terminu przedawnienia należy liczyć od dnia faktycznej zapłaty. Pozwana nie zaferowała niewątpliwego dowodu, kiedy dokonała zapłaty odszkodowania na rzecz (...) Logistyka sp. z o.o., a przez to czy i kiedy sama poniosła szkodę, niemniej w okolicznościach niniejszej sprawy nie mogło dojść do przedawnienia, skoro szkodę taką poniosła nie wcześniej niż 8 lipca 2011r. (data wystawienia faktury obciążeniowej przez (...) Logistyka sp. z o.o.), a oświadczenie o potrąceniu złożyła w kwietniu 2012r. (art.502 k.c.).

Wobec wyżej przedstawionych rozważań, na podstawie łączących strony umów międzynarodowego przewozu towarów, Konwencji CMR oraz art.481 k.c. orzeczono, jak w pkt I i II sentencji wyroku z dnia 11 września 2013r.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. i art.100 k.p.c., przyjmując, że powódka wygrała niniejszy proces w części wynoszącej 42,19 %, a pozwana w części 57,81 %. Na koszty procesu złożyły się uiszczona przez powódkę opłata od pozwu w kwocie 530 zł oraz poniesione przez nią koszty zastępstwa radcowskiego w kwocie

2 400 zł. Z kolei pozwana poniosła wydatki postępowania w kwocie 42,90 zł i koszty zastępstwa adwokackiego w kwocie 2400 zł (§ 6 pkt 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielanej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu oraz § 6 pkt 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu).